

Workshop 106

Samen opleiden: Doelen en begeleiding van praktijkonderzoek in het licht van de toekomstige leraar

19 maart 2019

**Janneke van der Steen
Els van der Wal
Eline Verweij**

Programma

09:00	Introductie Samen onderzoek begeleiden
09:30	Ronde 1 Onderzoeksdoelen
09:40	Ronde 2 Uitwisselen
09:55	Ronde 3 Onderzoeksbegeleiding
10:25	Plenair afsluiten
10:30	Einde

VERDIEPING

KWALITEITSREEKS OPLEIDINGSSCHOLEN

**SAMEN ONDERZOEK
BEGELEIDEN IN DE AOS**

Complexiteit van onderzoek studenten

1. Leren van de student
 2. Verandering in het handelen van de student
 3. Leren van collega's
 4. Verandering op de werkplek
 5. Kennisontwikkeling
1. Navolgbaar verslag/presentatie van onderzoek
 2. Consistent onderzoek
 3. Aansluiten bij vraag van de school
 4. Collega's zijn betrokken bij het onderzoek t.b.v. draagvlak en afstemming
 5. Geeft oplossing voor het probleem waarmee het gestart is
 6. Gesprekken gevoerd over kwaliteit van het onderzoek met collega's/mede studenten
 7. Sluit aan bij professionele ontwikkeling student

Wat vind je belangrijk?

Begeleider school:

- 1 Veranderd handelen in de klas
- 2 Leren van student
- 3 Schoolontwikkeling
- 4 Kennisontwikkeling

Student:

- 1 Leren van student
- 2 Veranderd handelen in de klas
- 3 Schoolontwikkeling
- 4 Kennisontwikkeling

Begeleider opleiding:

- 1 Leren van student
- 2 Veranderd handelen in de klas
- 3 Kennisontwikkeling
- 4 Schoolontwikkeling

Waar zet jij met je dan begeleiding op in?

Begeleider school:

- 1 Oplossing wordt gevonden voor het probleem
- 2 Meerdere perspectieven in het onderzoek
- 3 Consistent onderzoek

Begeleider opleiding:

- 1 Consistent onderzoek
- 2 Navolgbaar onderzoek
- 3 Aansluiting ontwikkeling student

Uitkomsten

- ❖ Professionele ontwikkeling het belangrijkste
- ❖ Maar wat is professionele ontwikkeling precies?
Professionele ontwikkeling bereik je als snel door het doen van onderzoek
(Oolbekkink, van der Steen & Nijveldt, 2014)
- ❖ Hoe kun je je begeleiding laten aansluiten bij de doelen die je hebt?
- ❖ Begeleiders in de school en opleiding hebben andere zwaartepunten in hun begeleiding werkt dat aanvullend of verwarrend voor studenten?

Opschaling onderzoek

Vragenlijst begeleiden afstudeeronderzoek

vijf opleidingsscholen en twee lerarenopleidingen

- ❖ Rangorde doelen professionele, school- of kennisontwikkeling
- ❖ Belang van specifieke doelen binnen deze kaders
- ❖ Begeleidingsscenario's

Doelen en Subdoelen

Professionele ontwikkeling	Schoolontwikkeling	Kennisontwikkeling
<ul style="list-style-type: none">• Kennis onderzoeksonderwerp• Kennis doen praktijkgericht onderzoek• Positieve houding praktijkgericht onderzoek• Onderzoekende houding• Bewuster Visie onderwijs• Leren over jezelf als docent• Verbeterd handelen onderzoeksonderwerp• Onderzoekend handelen	<ul style="list-style-type: none">• Meer kennis onderzoeksonderwerp in school• School meer inzicht in eigen functioneren• Verandering in schoolpraktijk• Meer kennis praktijkgericht onderzoek• Bevorderen onderzoekscultuur	<ul style="list-style-type: none">• Kennis ook waardevol buiten specifieke context• Bijdrage wetenschappelijke theorievorming

Vergelijking scholen en opleiding

Professionele ontwikkeling en dan met name de onderzoekende houding staat bij nagenoeg alle begeleiders bovenaan

Begeleiders uit de scholen hechten daarnaast meer belang aan schoolontwikkeling in de zin van een bijdrage leveren aan de onderzoekscultuur op school. Begeleiders van de opleiding hechten vooral belang aan schoolontwikkeling in de zin van meer kennis over het onderzoeksonderwerp

Begeleiders uit de scholen vinden het belangrijker dat de onderzoeken van studenten ook kennis opleveren die waardevol is buiten de specifieke context waar het onderzoek is uitgevoerd.

Dus...

“De doelen die lerarenopleidingen voor ogen hebben met het afstudeeronderzoek van studenten, geven sturing aan de begeleiding en de beoordeling ervan (Oolbekkink, van der Steen & Nijveldt, 2014; Bolhuis & Kools, 2012).”

“Daarom is het van groot belang dat scholen en lerarenopleidingen met elkaar in gesprek gaan over het doel van praktijkonderzoek van studenten (Onstenk & Ros, 2016). In dit gesprek formuleren zij samen een visie op praktijkonderzoek en maken zij afstemmingsafspraken over de begeleiding. Gebeurt dat niet, dan bestaat het risico dat de student verschillende boodschappen krijgt van de begeleider van de lerarenopleiding en de begeleider van de school, of dat de beoordelingswijze op gespannen voet staat met de insteek van de begeleiding.”

VERDIEPING

KWALITEITSREEKS OPLEIDINGSSCHOLEN

**SAMEN ONDERZOEK
BEGELEIDEN IN DE AOS**

Workshop en onderzoek HAN lerarenopleiding gezondheidszorg en welzijn (jan 2019)

Aanleiding

- Verschillende verwachtingen
- Afstemming tussen de driehoek
- Trechteren van het onderzoeksdoel
- Vertaalslag naar begeleiding
- Onderzoek naar onderzoek

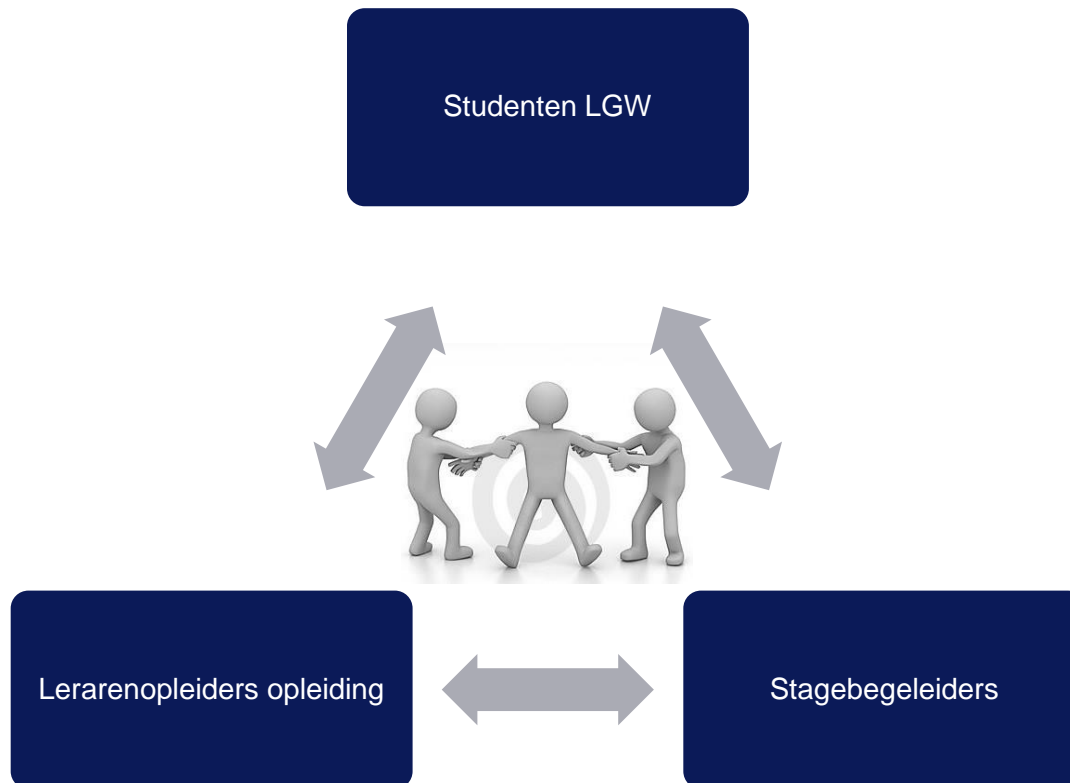
Doelen

1. **Bewustwording van onderzoeksdoelen**
2. **Prioritering van onderzoeksdoelen**
3. **Afstemming zoeken met de betrokkenen**
4. **Vertaling naar begeleiding**

Na de workshop:

- Gerichter onderzoek doen
- Gerichter onderzoek begeleiden

Deelnemers

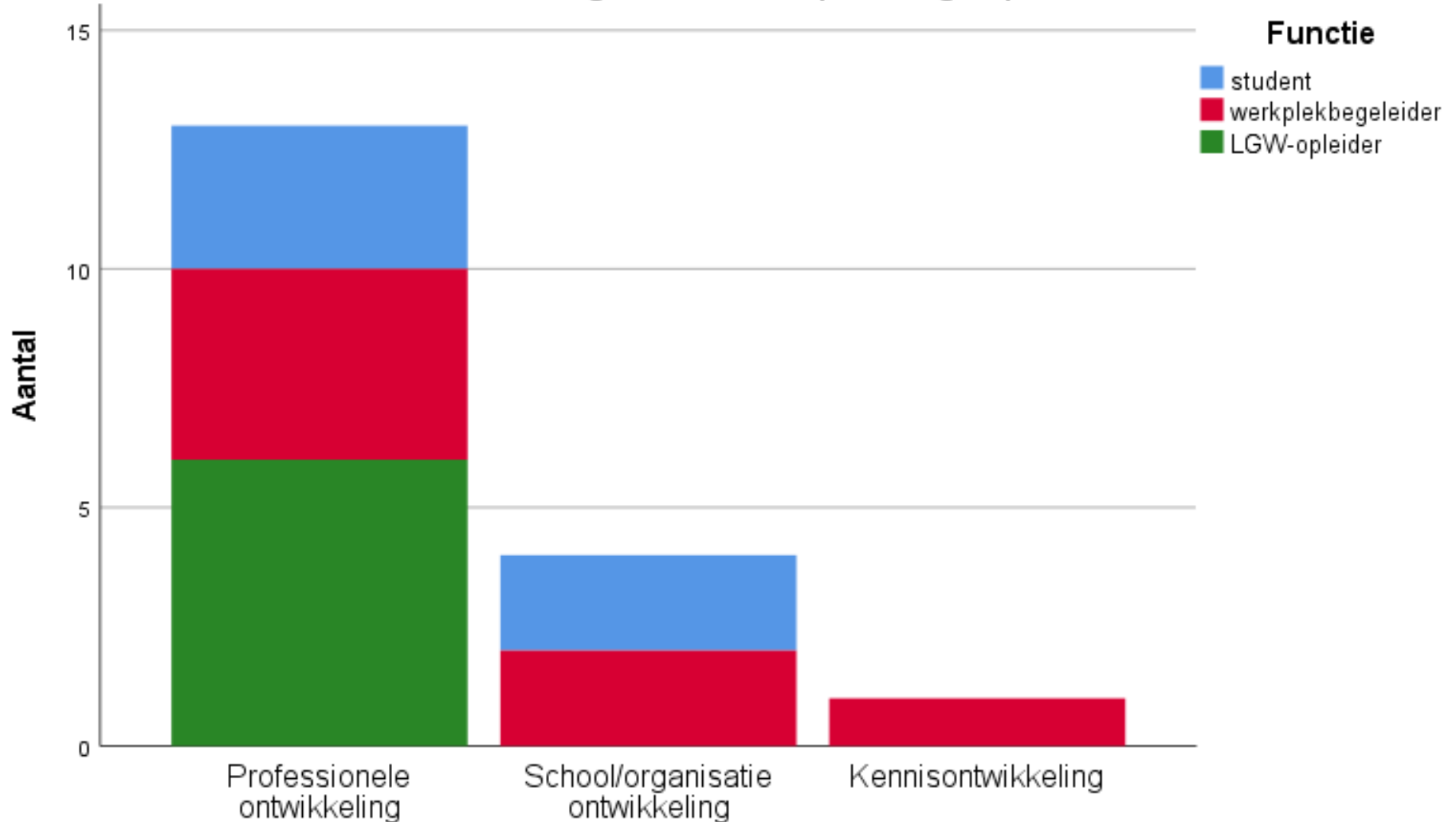

Werkwijze

- In twee rondes
- Individueel: Top 3 maken uit subdoelen
- In subgroepen: Top 3 subdoelen delen, vervolgens bespreken wat dat voor begeleiding betekent

Uitkomsten workshop (januari 2019)

Algemene doelen per doelgroep

Uitspraken workshop HAN: Doelen

Doel J: Onderzoekende houding

Praktijkbegeleider

Professionele ontwikkeling + schoolontwikkeling

- Belangrijk dat de student er beter van wordt, komen daar mooie bijvangsten bij dat een school er wat mee kan, geweldig!

Student

Professionele ontwikkeling + Schoolontwikkeling

- Succeservaring opdoen met onderzoek en dat leidt tot wijziging in de praktijk

Docent lerarenopleiding

Professionele ontwikkeling

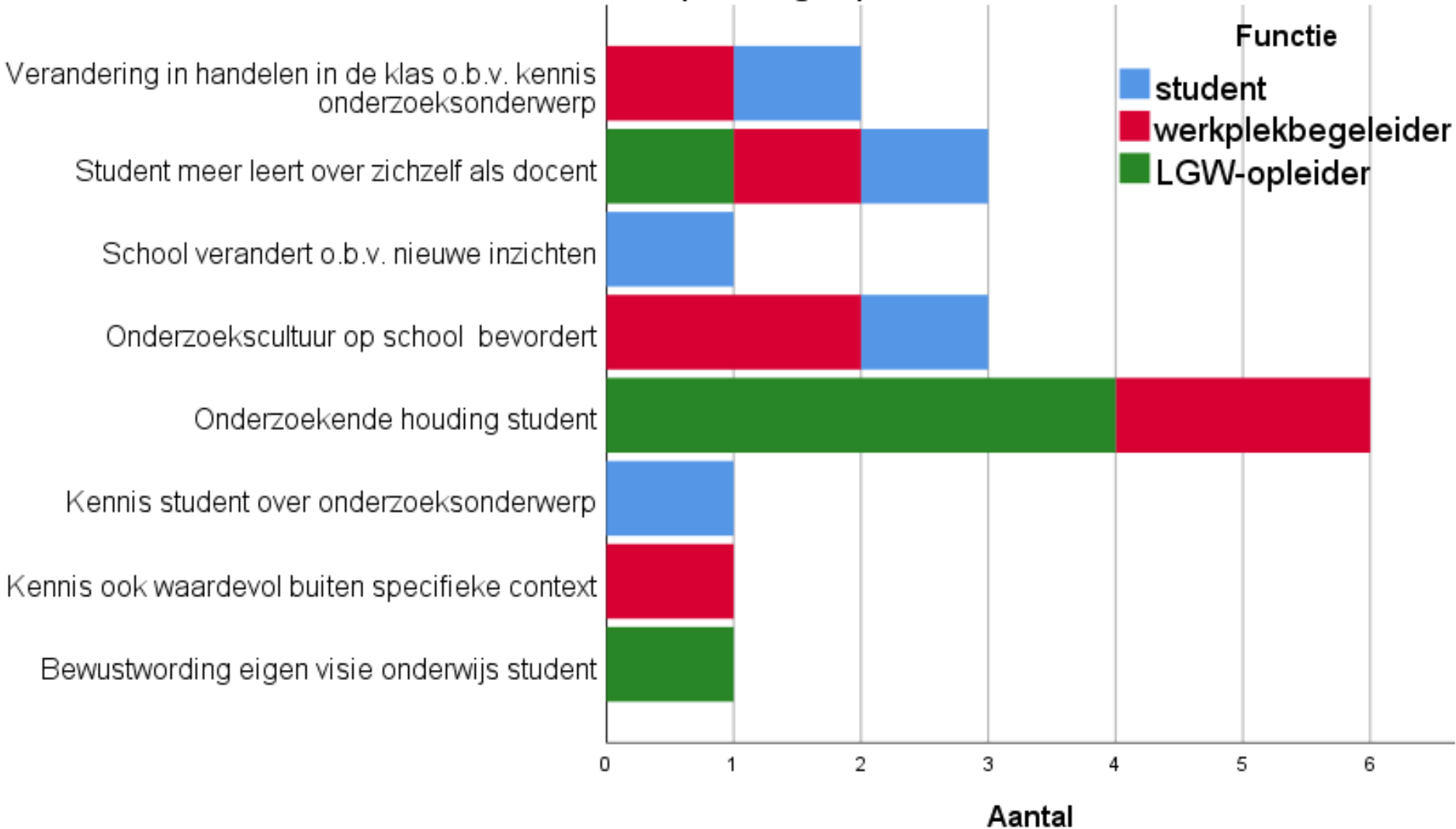
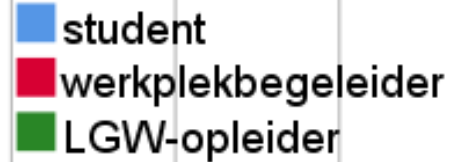
- Zorg dat je affiniteit voelt met wat je aan het doen bent
- Organisatorisch: hou het klein

Uitkomsten workshop (januari 2019)

Subdoelen per doelgroep

Functie

Uitspraken workshop HAN: Begeleiding

Praktijkbegeleider

1. Volg de doelen van de student
2. De opleiding moet begeleiding controleren
3. Betrek de stakeholders om tot gezamenlijke vraag te komen

Student

1. Helpt me om het klein te houden en mij te beschermen
2. Help me bij afstemmen met belanghebbenden

Docent lerarenopleiding

1. Help de student het klein te houden
2. Stel kritische vragen
3. Begeleidingsstijl aanpassen op doel van onderzoek

Ronde 1: Onderzoeksdoelen

- **Individueel: Denk na over welke doelen voor onderzoek van studenten je vindt passen bij de opleiding van de leraar van de toekomst**
- **Top 3 maken uit doel A t/m doel O**
- **Op post-it noteren + naam/functie**
- **Plakken op flap**

Ronde 2: Uitwisselen

- **Bespreek jullie individuele top 3's: welke overeenkomsten en verschillen zijn er?**
- **Eventueel: Wat verwacht je dan van de begeleiding?**

Ronde 3: Verdiepen in onderzoeksbegeleiding

- **Bekijk de begeleidingstips bij de gekozen doelen**
- **Kenmerkt dit ook jouw begeleiding op dit moment?**
- **Zijn er aanwijzingen voor begeleiding die beter bij je passen of die je graag zou willen opnemen in je begeleiding?**
- **Afsluiting gesprek: Is er iets dat je meeneemt uit deze workshop voor jouw toekomstige begeleiding?**

Samenvatting

- **Wat neem je mee naar jouw praktijk voor de toekomst?**

Bedankt voor jullie deelname

